

Høringsinnspill til Motorferdsellovutvalget

Innledning

Klima- og naturkrisen er to sider av samme sak. Skal vi nå utslippsmålene må vi også beskytte naturen. Motorferdsel i utmark er en trussel mot naturen og naturgodene, både direkte gjennom aktiviteten og indirekte med at økt tilgjengelighet gir en risiko for økning i inngrep. Endringer i motorferdselsloven bør ikke øke truslene mot naturen.

Dagens situasjon

I de siste årene har det foregått en oppmyking av motorferdselsloven, samt en begrensning av statsforvalterens mulighet til å komme med innsigelser. Dette har ført til vesentlig økning i bruken av snøskutere i norske fjell.

Motorferdselslovens formuleringer om at det «skal tas hensyn til» åpner for skjønnsmessig vurderinger ved fastsettelse av løyper.

Det er kommunenes politikere som har vedtaksmyndighet i henhold til plan- og bygningsloven. Det er derfor fullt mulig for kommunenes politikere å prioritere hensyn til næring eller forlystelseskjøring med snøskuter høyere enn hensyn til natur og friluftsliv. Dette har blitt gjort gjentatte ganger, blant annet i 2021 ved vedtak om snøskuterløype i Skaiti i Saltdal kommune som både gikk på tvers av hensyn til reindrift, biomangfold og friluftsliv.

<https://www.nrk.no/nordland/familier-ble-splittet-da-skuterloypa-kom-til-bygda-skaiti-i-nordland-1.15805372>

Utdrag fra motorferdselsloven som viser hvilke hensyn det gis mulighet til å utføre en skjønnsmessig nedprioritering av. Skal tas hensyn til betyr i praksis «kan» tas hensyn til.

§ 4 a. (forskrifter om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag)

«Ved fastsetting av løypene skal kommunen ta særskilt hensyn til støy og andre ulemper for friluftslivet. Kommunen skal også ta hensyn til naturmangfold, bolig- og hytteområder, landskap, kulturminner og kulturmiljø og sikkerheten for dem som kjører og andre.»

Forslag

Det er i dag kun følgende områder det absolutt ikke gis anledning til å legge snøskuterløyper i: «Løyper som fastsettes etter annet og tredje ledd, skal ikke legges i verneområder, foreslåtte verneområder eller nasjonale villreinområder.»

Vi mener områder hvor det «skal ikke anlegges» må utvides til å gjelde områder som inngår i EU-taksonomi samt følgende:

- på verdifull dyrket mark,
- jomfruelig mark med høy verdi for biomangfold
- skog som er en del av landets karbonfangst.
- områder definert med høy eller svært høy verdi for friluftsliv i Miljødirektoratets naturbasekart.
- Inngrepsfrie områder i Miljødirektoratets naturbasekart.
- Områder med arter med nasjonal forvaltningsinteresse Miljødirektoratets naturbasekart.
- Alle områder med verdi for friluftsliv i Miljødirektoratets naturbasekart.

Nyttekjøring og forlystelseskjøring

Vi mener det må skilles mellom nyttekjøring og forlystelseskjøring for å gjenspeile de forskjellige typene snøskutere som finnes i markedet og måten de brukes på. Transport av varer og personer i lav hastighet, langs fastsatte ruter er relativt lite sjenerende og kan bidra til næringsliv knyttet til turisme. Forlystelseskjøringen har preg av motorsport, og inkludere hopping, fartsstrekninger, kjøring i bratte fjellsider. Snøskutere som brukes til dette har en spesifikk design for slik bruk. Slik kjøringen generer vesentlig mere støy og spres ganske langt ut fra løypenettet. Selv om slik kjøring i teorien er ulovlig er det utstrakt praksis, noe blant annet Statens naturoppsyn rapporterer.

Håndheving av regleverket for kjøring er i praksis svært vanskelig.

Eksempel: <https://polarisracing.no/models/rmk-khaos/?trim=850-rmk-khaos-155>

«...spesialbygget for dynamisk kjøring i dyp snø.»

Håndheving av loven

Det er et behov for steder hvor det kan bedrives forlystelseskjøring med snøskuter. Det bør åpnes for egne områder hvor dette er tillatt. Det bør utarbeides egne retningslinjer for vilkårene for slike anlegg, da de er vesentlig mer støyende og forstyrrende enn nyttekjøring. Disse anleggen bør underlegges samme krav i lovverket og plan- og bygningsloven som motorcrossbaner og andre anlegg for motorsport.

For at det i det hele tatt skal være mulig å håndheve loven bør alle nye snøskutere utstyres med digital kjørebok, med angivelse av tidspunkter og posisjoner, som skal kunne framvises på forespørsel. På den måten vil det være mulig å kontrollere f. eks. om antall turer fram og tilbake til hytta samsvarer med tillatelsen og om det i utstrakt grad er kjørt langt utenfor løypetraseen. På den måten vil det være mulig å tillate hensynsfull kjøring og få kontroll på at forlystelseskjøringen som har store negative konsekvenser.

Mvh
Kathrine Strøm
Tlf: 92469283